

Kraków 09.04.2017 r.

Podstawowe dane osobowe recenzenta:

Doktor habilitowany **Tomasz Sobaniec**

Dziedzina: sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna: instrumentalistyka

Zleceniodawca recenzji

Rada Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi pismo z dnia 31 stycznia 2017 roku podpisane przez Dziekana Wydziału Instrumentalnego dr hab.Tomasza Króla, prof.AM. Zlecenie podjęte na podstawie Ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki oraz w oparciu o Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 15 stycznia 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich i habilitacyjnych oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, wraz z późniejszymi zmianami.

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi z dnia 21 stycznia 2015 r. w sprawie:

- wszczęcia przewodu doktorskiego mgr Julianny Siedler-Smugi i wyznaczeniu na promotora prof. dr hab. Grzegorza Jureczyka, uchwała nr 10/III/2014/2015

- wyznaczeniu recenzentów w przewodzie doktorskim mgr Julianny Siedler-Smugi, uchwała nr 11/III/2014/2015 oraz uchwała nr 12/III/2014/2015

W świetle ustawy z dnia 14.03.2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. nr 65. Poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art.6 ust 1,3) Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

Do nadesłanego mi przez przewodniczącego rady pisma z datą 21 kwietnia 2015 r. informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby recenzentem pracy doktorskiej Pani mgr Julianny Siedler-Smugi zatytułowanej: „**Najnowsze polskie utwory na marimbę w kontekście klasycznej i niekonwencjonalnej techniki gry na instrumencie** na przykładzie *Glass Wood Plastic* Kuby Krzewińskiego, *Solid* Artura

Zagajewskiego, *Belgian rare groove & breakbeat* Niny Fukuoka i *Purity 2* Tomasza Golińskiego”, otrzymałem pracę pisemną z załączonym dziełem artystycznym zapisanym na nośniku elektronicznym CD, jak również dokumentację dorobku kandydata (31 stycznia 2017 roku) .

Podstawowe dane o kandydacie

Julianna Siedler-Smuga ukończyła Ogólnokształcącą Szkołę Muzyczną im.H.Wieniawskiego w Łodzi w 2007 roku. W latach 2007-2012 kształciła się pod kierunkiem prof.U.Bereźnickiej-Pniak i dr P.Pniaka w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. W roku 2011 wyjechała na stypendium programu Erasmus do Koninklijk Conservatorium Brussel, gdzie studiowała u profesorów: G.François, B.Quartier, B.Bouckaert. W 2012 roku ukończyła studia II stopnia z wyróżnieniem w Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. W październiku 2012 roku rozpoczęła studia III stopnia w swojej uczelni a także studia na poziomie magisterskim w klasie marimby prof. L.Alberta i Chin Cheng Lin w Koninklijk Conservatorium Antwerpen w Belgii, które ukończyła w czerwcu 2014 roku. W trakcie studiów współpracowała i nadal współpracuje z profesjonalnymi orkiestrami, m.in.: Orkiestrą Filharmonii Łódzkiej, Teatru Wielkiego w Łodzi, Filharmonii Kaliskiej oraz Orkiestrą Kameralną Polish Camerata a także orkiestrami symfonicznymi Akademii Muzycznej w Łodzi oraz w Brukseli. Miała okazję występować pod batutą znanych dyrygentów, m.in. D.Raiskina, M.Nesterowicza, M.Pijarowskiego, A.Boreyko, J.M.Florencio, K.Bumana, T.Wojciechowskiego, K.Pendereckiego, K.Korda, W.Michniewskiego i innych, wykonując rozbudowany repertuar od klasycznego przez muzykę jazzową, filmową aż po najnowszą. W trakcie trwania studiów, jak i po ich ukończeniu, brała intensywny udział w projektach zespołu perkusyjnego Percussion Studio, także jako solistka. Współpracowała i nadal współpracuje z kompozytorami związanymi z Akademią Muzyczną im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi (m.in. K.Knittel, A.Zagajewski), jak i studentami czy absolwentami Wydziału Teorii i Kompozycji (m.in. M.Śniady, M.Gładysiak, K.Krzewiński, A.Sowa, N.Fukuoka, A.Łęczycki), wykonując ich utwory m.in. w trakcie sesji Musica Moderna. Na koncercie dyplomantów w 2012 roku dokonała z towarzyszeniem Orkiestry Filharmonii Łódzkiej prawykonania Koncertu na marimbę Niny Fukuoka (studentki prof.Z.Krauze). Swoje umiejętności doskonaliła na wielu mistrzowskich kursach w kraju i za granicą. Pracowała pod okiem wybitnych profesorów (m.in. S.Sakai, Axoum Duo, A.Caggiano, G.Jurczyka, W.Herzyka, S.Buranov, N.Mimura, Seung-Myeong Oh, D.Ganeva, K.Kato, Pei Ching Wu, N.J.Živkoviča). Aktualnie pracuje jako muzyk zaangażowany głównie w Orkiestrze Filharmonii Łódzkiej. Jest współzałożycielką i członkiem duetu marimbowego Equilibri Duo. W roku szkolnym 2014/2015 podjęła pracę pedagogiczną w PSM I stopnia w Zgierzu oraz w Elitarnym Konserwatorium Muzyki w Warszawie jako nauczycielka gry na perkusji.

Ważniejsze konkursy, festiwale, koncerty:

KONKURSY

Konkurs o stypendium Fundacji YAMAHA, kategoria- instrumenty perkusyjne, Poznań 2013

Ogólnopolski Konkurs Marimbowy, w ramach Międzynarodowego Festiwalu DRUM FEST, Opole 2013

International Marimba Competition, Bamberg 2014

FESTIWALE

Festiwal Muzyki Współczesnej "Nove Hudby Plus", Brno 2008

IX Festiwal Nauki, Techniki i Sztuki, Łódź 2011

Kamermuziekfestival, Koninklijk Conservatorium Antwerpen, Antwerpia 2013

XVI Festiwal Muzyki Filmowej, poświęcony twórczości L.Kaszyckiego, Łódź 2013

Kamermuziek Festival, Antwerpia 2014

Festiwal Musica Privata III, Łódź 2014

KONCERTY

Wielokrotny udział w Sesjach "Musica Moderna" w latach 2007- 2014, koncerty obejmujące utwory perkusyjne solowe i kameralne, Akademia Muzyczna im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi

Wielokrotny udział w ramach „Forum Perkusji” w programie m.in. J.Cage, E.Kopetzki, N.Rosauro, A.Gomez, J.Thrower, J.Bogansen, Akademia Muzyczna im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi, 2008-2014

Wielokrotny udział w koncertach kameralnych wraz z zespołem „Percussion Studio”, Łódź, Zgierz, 2008-2014

Koncert finałowy I Axoum International Marimba Academy, Radziejowice 2011

Koncert dyplomantów Akademii Muzycznej im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi, sala koncertowa filharmonii łódzkiej im.A.Rubinsteina –
N.Fukuoka – Koncert na marimbę i orkiestrę (PRAWYKONANIE) 2012

Koncert finałowy Ludwig Albert Marimba Academy 2012, Cremona

Koncert finałowy Internationale Marimba Seminare und Events IMSE 2013, Norymberga

Koncert finałowy Ludwig Albert International Marimba Academy 2013, Truiden

Koncert z okazji jubileuszu 65-lecia pracy twórczej prof.B.Schaeffera, sala koncertowa Akademii Muzycznej im.G. i K. Bacewiczów w Łodzi, 2013

Recital solowy „My story” , Koninklijk Conservatorium Antwerpen, Antwerpia 2014

Ocena dzieła artystycznego

Praca doktorska Pani Julianny Siedler-Smugi zatytułowana „**Najnowsze polskie utwory na marimbę w kontekście klasycznej i niekonwencjonalnej techniki gry na instrumencie** na przykładzie *Glass Wood Plastic* Kuby Krzewińskiego, *Solid* Artura Zagajewskiego, *Belgian rare groove & breakbeat* Niny Fukuoka i *Purity 2* Tomasza Golińskiego” składa się z dzieła artystycznego zarejestrowanego na nośniku elektronicznym CD oraz opisu, będącym pracą pod wspomnianym tytułem. Utrwalone na płycie CD dzieło artystyczne powstało na bazie materiału dźwiękowego następujących kompozycji:

Kuba Krzewiński – *Glass Wood Plastic* na marimbę i skrzypce

Artur Zagajewski – *Solid* na marimbę i wiolonczelę

Nina Fukuoka – *Belgian rare groove & breakbeat* na marimbę i elektronikę

Tomasz Goliński – *Purity 2* na dwie marimby

Czynnikiem łączącym wszystkie omawiane utwory jest bogactwo brzmienia marimby w połączeniu czy to ze skrzypcami, wiolonczelą, elektroniką czy wreszcie z drugą marimbą. Wszystkie kompozycje powstały w ostatnich kilku latach i stanowią bardzo ciekawy przykład duetów, gdzie marimba jest instrumentem wiodącym i ukazującym przede wszystkim swoje bogactwo kolorystyczno-barwowe na tle innych instrumentów.

Pani Julianna podaje szczegółowo obszar jej zainteresowań, stanowiący bardzo bogaty temat niekonwencjonalnych technik gry na marimbie oraz wykorzystywania nietypowych przedmiotów – szkło, plastik, drewno, spieniacze do mleka, czy zastosowanie smyczków kontrabasowych bądź wiolonczelowych w grze na sztabkach marimbowych. Z opisu dzieła artystycznego jasno wynika, że odtwórczyni partii perkusji miała duży wpływ na pracę z kompozytorami na etapie powstawania utworów i zwróciła uwagę na wiele aspektów artykulacyjnych oraz czysto technicznych co miało istotne znaczenie na dokładność i jakość wykonywanych efektów dźwiękowych.

Szczególnie zaciekała mnie interpretacja doktorantki w utworze Kuby Krzewińskiego *Glass Wood Plastic* na marimbę i skrzypce, która wykazała się wielką wrażliwością w budowaniu stopniowego napięcia utworu a także umiejętnością zróżnicowania wszystkich nowych jakości brzmieniowych zaplanowanych w czasie (jest to najdłuższa kompozycja na płycie). Wszelkie nowatorskie brzmienia sonorystyczne w tej kompozycji są perfekcyjnie przedstawione wraz z dojrzałą interpretacją a także szeroką gamą dynamiki, szczególnie w bardzo cichych fragmentach pojawiających się wręcz na granicy słyszalności.

Wszystkie te elementy, wpływające na wysoką jakość interpretacji są możliwe tylko u osoby o dużej wrażliwości, talencie i profesjonalnym traktowaniu każdej z w/w kompozycji.

Przesłuchując omawianą płytę CD, przekonałem się, że Pani mgr Julianna Siedler-Smuga spełnia te cechy. Profesjonalne brzmienie marimby i instrumentów perkusyjnych to także wiedza i doświadczenia płynące z różnorodnych kursów mistrzowskich, czy udział w wielu projektach w charakterze muzyka kameralisty lub solisty. To także efekt poszukiwań najlepszego brzmienia marimby od strony artykulacyjnej, zróżnicowania dynamiki czy wręcz zainspirowania współczesnych twórców do eksperymentów dotyczących nowych jakości brzmieniowych i technik wykonawczych. Zaproszenie do nagrania profesjonalnych, doświadczonych muzyków, dobór wysokiej jakości instrumentów, pałek perkusyjnych czy akcesoriów mają ogromne znaczenie na finalny efekt dzieła artystycznego.

Dzieło artystyczne Pani Julianny Siedler-Smugi wzbogaca wiedzę o perkusji. Niewątpliwie poszerza dyskografię perkusyjną i dodatkowo wzbogaca zbiór utworów na duet, gdzie marimba jest pierwszoplanowym instrumentem.

Mam nadzieję, iż utwory zaprezentowane na płycie wejdą na stałe do repertuaru perkusistów, szczególnie polskich artystów a w świecie będzie to także promocja naszej rodzimej twórczości.

Część opisowa jest prawidłowo opracowana pod względem merytorycznym. Składa się ona ze wstępu, z rozdziału, który wprowadza nas w zagadnienie marimby (historia marimby na świecie, w Polsce, klasyczne kompetencje muzyka-perkusisty, aspekty wykonawcze marimbafonisty oraz wykaz najważniejszych kompozycji twórców zagranicznych i polskich). Kolejne cztery rozdziały to aspekty wykonawcze poszczególnych utworów, tzn. biografie kompozytorów, genezy i analizy wybranych na płytę kompozycji, opis przygotowań do wykonań oraz przebieg współpracy z poszczególnymi muzykami a także szczegóły pracy z taśmą. Bardzo interesujące zakończenie, w którym nie brakuje osobistych przemyśleń, poszukiwań i starań o drobiazgowo wręcz szczegóły dotyczące jakości brzmienia instrumentów perkusyjnych a także wszystkich innych instrumentów występujących w tych kompozycjach. Doktorantka korzystała z obszernej bibliografii wydanej w Polsce, USA czy w wielu krajach europejskich. Oprócz tradycyjnych książek, doktorantka wykorzystwała materiały z wielu sesji naukowych poświęconych problematyce perkusyjnej autorstwa znanych profesorów i autorytetów w świecie perkusji.

Na szczególną uwagę zasługują bardzo wnikliwe i wręcz drobiazgowo informacje dotyczące nagłaśniania instrumentów, doboru smyczków oraz różnych nietypowych akcesoriów takich jak: folia bąbelkowa, szklany klosz, kryształowa waza, plastikowy wąż od odkurzacza, elektryczne spieniacze do mleka, dobór właściwych pałek czy miejsc sztabek z których wydobywamy zróżnicowane brzmienia marimby. Jeżeli chodzi o warstwę elektroniczną, doktorantka wyjaśniła użycie różnych efektów, długości brzmienia czy wybrzmienia, nakładanie tych warstw czy w wielu wypadkach działania aktorskie, których niestety nie możemy usłyszeć lecz korzystając z opisu wiemy, że mają one również istotne znaczenie dla interpretacji i lepszego odbioru nowych jakości brzmieniowych.

Omówiła także różne problemy z jakimi trzeba było się zmierzyć podczas przygotowań i nagrań w/w utworów, m.in. precyzyjne odbijanie pałek od folii bąbelkowej, kwestie umieszczenie szklanych elementów, kąt ustawienia smyczka na brzegu szkła, jednoczesne granie dwoma smyczkami, opanowanie gry węzłem od odkurzacza, umiejętność szybkiego przekładania spieniaczy czy utrzymywanie ich w odpowiedniej pozycji, oswojenie z nowym sposobem wydobywania dźwięku z marimby czy specyficznym szumowym brzmieniem. Kolejnym wyzwaniem była umiejętność pracy z taśmą, zsynchronizowanie obu partii i właściwa koordynacja. Niezwykle istotną rzeczą było bardzo precyzyjne opanowanie partii marimby w szybkich porzrzucanych po całej skali instrumentu przebiegach w połączeniu ze zmieniającą się dynamiką. Opanowanie i wydobywanie pożądanego efektu rzucania fasolek na sztabki przykryte materiałem czy opanowanie płynnego grania dwoma smyczkami w najlepiej brzmiącym miejscu sztabek, to kolejne nowatorskie wymagania twórców muzyki najnowszej. Autorka skupiła się także na wielu drobnych zabiegach, które dodają „smaczków”, kiedy czytamy w opisie gdzie brzmienia warstwy elektronicznej naśladują wręcz charakter ziemski a brzmienia marimby i drobnych obiektów muzycznych mają dotykać sfery pozaziemskiej. Ostatnia kompozycja na płycie to przepiękne wykonanie bardzo klasycznie brzmiącego duetu na dwie marimby. To bez wątpienia test na muzykalność doktorantki, który moim zdaniem zdała z najwyższą notą.

Optymalny efekt dźwiękowy przy realizacji wybranych utworów jest także dowodem na dokładne przeanalizowanie i zrozumienie idei kompozytorów. Dobór właściwych pałek, wielka dokładność i dbałość o jakość i barwę dźwięku świadczą o dojrzałości i samodzielności doktorantki. Praca doktorska jest także czynnikiem poznawczym i nowatorskim w ukazaniu niekonwencjonalnych technik gry na marimbie.

Z części opisowej czerpiemy wiele informacji dotyczących wcześniejszych utworów na marimbę, ale także dowiadujemy się jak znaczącą rolę na sposób wykorzystania tego instrumentu ma współpraca muzyka perkusisty, otwartego na nowe brzmienia i poszukiwania w zakresie barwy i koloru. Autorka opisanej pracy na drodze badań, eksperymentów, doświadczeń i współpracy z innymi instrumentami przygotowała pracę z ciekawie przemyślaną koncepcją. Opisuje problemy i zagadnienia warsztatowe, teoretyczne i wykonawcze w sposób przemyślany i dojrzały. Bardzo często kompozycje twórców amerykańskich, japońskich czy europejskich były pionierskimi eksperymentami. W moim przekonaniu ta praca a szczególnie dobór i poziom artystyczny wykonanych utworów może być znaczącym i dużym krokiem w zaprezentowaniu niekonwencjonalnych technik gry na marimbie, za sprawą polskich instrumentalistów i kompozytorów.

Konkluzja

Praca doktorska Pani Julianny Siedler-Smugi poprzez swoją formę oraz treść wzbogaciła wiedzę i stanowi ważny wkład w polskiej literaturze perkusyjnej. Na przykładzie wybranych utworów na marimbę autorka ukazała kontekst klasycznej i niekonwencjonalnej techniki gry na tym instrumencie.

Niniejszym stwierdzam, że doktorantka wykazała się bogatą wiedzą teoretyczną a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. Praca ta stanowi oryginalne rozwiązanie zagadnienia artystycznego i spełnia bez zastrzeżeń wymagania art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki.

Dzieło artystyczne przyjmuję

dr hab. Tomasz Sobaniec

Tomasz Sobaniec